

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระเรื่อง ความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของบุคลากร ส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษสรุปผลได้ ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 อายุ ระหว่าง 25 – 34 ปี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 จบการศึกษาสาขาการบัญชี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 75.76 ตำแหน่ง หัวหน้าส่วนการคลัง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อายุงานระหว่าง 4 – 7 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 36.37 สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลขนาดกลาง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 และในปีที่ผ่านมาได้รับการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำนวน 2 ครั้ง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชี โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน

ดังนี้

ด้านการบันทึกบัญชี

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการบันทึกบัญชี มีดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบันทึกบัญชีระดับมาก ได้แก่ การปิดบัญชี (ค่าเฉลี่ย 3.88) การบันทึกบัญชีเงินยืมสะสม และการจ่ายขาดเงินสะสม (ค่าเฉลี่ย 3.76) การบันทึกบัญชีการเบิกจ่ายเงินสะสม (ค่าเฉลี่ย 3.73) การบันทึกบัญชีการแก้ไขข้อผิดพลาด (ค่าเฉลี่ย 3.67) การบันทึกบัญชีรายได้ตามเกณฑ์ค้างรับ การบันทึกบัญชีรายรับตามเกณฑ์เงินสด การบันทึกบัญชีเงินอุดหนุนที่ระงับตุลประสงค์ การบันทึกบัญชีการเบิกตัดปี (ค่าเฉลี่ย 3.64) การบันทึกบัญชีเงินยืมจากรายการที่ได้ตั้งงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.58) การบันทึกรายการในสมุดเงินสดจ่าย (ค่าเฉลี่ย 3.55)

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบันทึกบัญชีระดับปานกลาง ได้แก่ การบันทึกบัญชี การรับจ่ายเงินกู้ การบันทึกบัญชีการจำหน่ายหนี้สูญ (ค่าเฉลี่ย 3.45) การบันทึกบัญชีการจ่ายเงินล่วงหน้า (ค่าเฉลี่ย 3.42) การบันทึกบัญชีเงินอุทิสเฉพาะเจาะจง เงินสดใช้ค่าเสียหายและเงินรับฝากต่าง ๆ (ค่าเฉลี่ย 3.12)

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบันทึกบัญชีจำแนกตามสาขาที่จบ พบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก สาขาการจัดการมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับปานกลาง และสาขาเศรษฐศาสตร์มีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับน้อย

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบันทึกบัญชีจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลังและเจ้าพนักงานการเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี นักวิชาการเงินและบัญชีและผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการบันทึกบัญชีจำแนกตามอายุงาน พบว่าผู้ที่มีอายุงานน้อยกว่า 4 ปี และอายุงานระหว่าง 4 – 7 ปี มีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก อายุงานระหว่าง 8 – 11 ปี และอายุงาน 12 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ด้านการจัดทำทะเบียน

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการจัดทำทะเบียน มีดังนี้

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนระดับมาก ได้แก่ การจัดทำรายงานรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายจากเงินสะสม (ค่าเฉลี่ย 3.76) การจัดทำรายงานการจัดทำเช็ค การจัดทำทะเบียนคุมเงินรับฝาก (ค่าเฉลี่ย 3.73) การจัดทำฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณรายจ่าย การจัดทำใบนำส่งเงิน การจัดทำใบผ่านรายการบัญชีมาตรฐาน (ค่าเฉลี่ย 3.70) การจัดทำทะเบียนรายจ่ายตามงบประมาณ (ค่าเฉลี่ย 3.67) การจัดทำสมุดเงินสดรับ การจัดทำใบผ่านรายการบัญชีทั่วไป (ค่าเฉลี่ย 3.61) การจัดทำสมุดเงินสดจ่าย การจัดทำทะเบียนลูกหนี้เงินยืมงบประมาณ การจัดทำบัญชีแยกประเภท (ค่าเฉลี่ย 3.58) การจัดทำทะเบียนรายรับ (ค่าเฉลี่ย 3.55)

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนจำแนกตามสาขาที่จบ พบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชีและเศรษฐศาสตร์มีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก และสาขาการจัดการมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับปานกลาง

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าพนักงานการเงินและบัญชีและนักวิชาการเงินและบัญชีมีความต้องการ

พัฒนาความรู้ระดับมาก ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนจำแนกตามอายุงาน พบว่าผู้ที่มีอายุงานน้อยกว่า 4 ปี อายุงานระหว่าง 4 – 7 ปี และอายุงาน 12 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก อายุงานระหว่าง 8 – 11 ปีมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ด้านการจัดทำรายงาน

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลด้านการจัดทำรายงาน มีดังนี้

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานระดับมาก ได้แก่ การจัดทำบทรหัสเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.94) การจัดทำรายงานกระแสเงินสด (ค่าเฉลี่ย 3.91) การจัดทำรายงานรับ-จ่ายเงินสด (ค่าเฉลี่ย 3.88) การจัดทำงบแสดงฐานะการเงิน (ค่าเฉลี่ย 3.85) การจัดทำบทรหัสเงิน การจัดทำงบเงินสะสม (ค่าเฉลี่ย 3.79) การจัดทำกระดาษทำการกระทบยอดรายจ่ายตามงบประมาณ (จ่ายจากรายรับ) การจัดทำรายงานรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายจากเงินรายรับตามแผนงาน การจัดทำรายงานรายจ่ายในการดำเนินงานที่จ่ายจากเงินรายรับตามแผนงานรวม (ค่าเฉลี่ย 3.76) การจัดทำงบทดลอง การจัดทำรายงานงบกระทบยอดเงินฝากธนาคาร การจัดทำกระดาษทำการกระทบยอดรายจ่าย การจัดทำกระดาษทำการกระทบยอดงบประมาณคงเหลือ การจัดทำรายงานรายจ่ายในการดำเนินงานจ่ายจากเงินสะสม การจัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานจ่ายจากรายรับ (ค่าเฉลี่ย 3.73) การจัดทำงบแสดงผลการดำเนินงานรวมจ่ายจากรายรับและเงินสะสม (ค่าเฉลี่ย 3.70) การจัดทำรายละเอียดลูกหนี้ (ค่าเฉลี่ย 3.67) การจัดทำกระดาษทำการกระทบยอดการโอนงบประมาณรายจ่าย (ค่าเฉลี่ย 3.64)

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานจำแนกตามสาขาที่จบ พบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก สาขาเศรษฐศาสตร์และสาขาการจัดการมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับปานกลาง

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าตำแหน่งหัวหน้าส่วนการคลัง เจ้าหน้าที่งานการเงินและบัญชี นักวิชาการเงินและบัญชีและผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก ตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานจำแนกตามอายุงาน พบว่าผู้ที่มีอายุงานน้อยกว่า 4 ปี อายุงานระหว่าง 4 – 7 ปี และอายุงาน 12 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาความรู้ระดับมาก อายุงานระหว่าง 8 – 11 ปีมีความต้องการพัฒนาระดับปานกลาง

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาด้านอื่น ๆ

ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านอื่น ๆ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้อื่น ๆ สูงสุดในด้านการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี รองลงมาได้แก่การควบคุมภายใน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับ

ด้านวิธีการพัฒนาความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้โดยวิธีการเข้ารับการอบรมสัมมนา รองลงมาได้แก่การศึกษาต่อเนื่องหลักสูตรระยะสั้น การประชุมเชิงปฏิบัติการ ตามลำดับ

ด้านเหตุผลที่ต้องการพัฒนาความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีเหตุผลที่ต้องการพัฒนาความรู้สูงสุดคือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน รองลงมาได้แก่เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ตามลำดับ

ด้านวันและระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาความรู้ในวันทำการ (จันทร์-ศุกร์) รองลงมาได้แก่วันหยุดราชการ (เสาร์-อาทิตย์) และระยะเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมคือ ระยะเวลา 5 วัน รองลงมาได้แก่ระยะเวลา 3 วัน และระยะเวลา 4 วัน ตามลำดับ

อภิปรายผล

การศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของบุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ในครั้งนี้ได้ศึกษาโดยใช้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และระเบียบกรมการปกครองว่าด้วยการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียนและรายงานการเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543

ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการพัฒนาจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ (1) ด้านการจัดทำรายงาน (2) ด้านการจัดทำทะเบียน และ (3) ด้านการบันทึกบัญชี ซึ่งความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านการบันทึกบัญชีพบว่ามีความต้องการพัฒนาระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการปิดบัญชีสูงสุด ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนพบว่ามีความต้องการพัฒนาระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายจากเงินสะสมสูงสุด ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานพบว่ามีความต้องการพัฒนาระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถาม

มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำงบประมาณขั้นสูงสุด ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องกับการศึกษาของวนิดา วรณรัตน์ (2548) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลด้านความรู้ความเข้าใจด้านบัญชี มีปัญหาในระดับมากคือไม่มีความเข้าใจในการจัดทำบัญชี ทะเบียน และกฎระเบียบต่าง ๆ ตามระเบียบของกรม และไม่เข้าใจด้านระบบบัญชี รวมถึงเอกสารประกอบการลงบัญชี และแบบฟอร์มการลงบัญชี แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสันหวิษณุ ผลิผล (2546) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัญหาในระบบบัญชีใหม่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น : ด้านการปฏิบัติงาน พบว่าปัญหาในการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีใหม่โดยรวมด้านการบันทึกบัญชี การจัดทำทะเบียน และด้านรายงานการเงินอยู่ในระดับปานกลาง อาจเนื่องมาจากการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติตามระเบียบหลายฉบับ ทำให้พนักงานส่วนท้องถิ่นอาจไม่เข้าใจ เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำแนกตามสาขาที่จบ พบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด ผู้ที่จบสาขาเศรษฐศาสตร์มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนสูงสุด และผู้ที่จบสาขาการจัดการมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าหัวหน้าส่วนการคลังมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนและการจัดทำรายงานสูงสุด เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด นักวิชาการเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนสูงสุด และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสันหวิษณุ ผลิผลที่พบว่าพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีใหม่ของพนักงานส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำแนกตามอายุการทำงาน พบว่าผู้ที่มีอายุการทำงานน้อยกว่า 4 ปีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด ผู้ที่มีอายุการทำงานระหว่าง 4 – 7 ปีมีความต้องการพัฒนาความรู้ ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด อายุการทำงานระหว่าง 8 – 11 ปีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด และอายุการทำงาน 12 ปีขึ้นไปมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของสันหวิษณุ ผลิผลที่พบว่าพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการปฏิบัติงานตามระบบบัญชีใหม่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน โดยพนักงานส่วนท้องถิ่นที่มี

ประสบการณ์การทำงาน 10 ปีหรือต่ำกว่า และระหว่าง 11-20 ปีมีปัญหาในการปฏิบัติงานมากกว่า พนักงานส่วนท้องถิ่นที่มีประสบการณ์ในการทำงาน 21 ปีขึ้นไป

ข้อค้นพบ

ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรส่วนการคลัง สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนาสูงสุด คือความรู้ด้านการจัดทำรายงาน ได้แก่ความรู้ในการจัดทำงบทรัพย์สิน รองลงมาคือการจัดทำทะเบียน ได้แก่ การจัดทำรายงานรายจ่ายที่ได้รับอนุมัติให้จ่ายจากเงินสะสม และการบันทึกบัญชี ได้แก่ การปิดบัญชี

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำแนกตามสาขาที่จบ พบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชีมีความต้องการพัฒนาสูงสุด รองลงมาคือสาขาการจัดการ และสาขาเศรษฐศาสตร์ โดยพบว่าผู้ที่จบสาขาการบัญชี และสาขาการจัดการมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด และผู้ที่จบสาขาเศรษฐศาสตร์มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนสูงสุด

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีจำแนกตามตำแหน่ง พบว่าผู้ที่มีตำแหน่งเจ้าพนักงานบัญชีและการเงินมีความต้องการพัฒนาสูงสุด รองลงมาคือหัวหน้าส่วนการคลัง นักวิชาการเงินและบัญชี เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี โดยพบว่าหัวหน้าส่วนการคลังมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนและการจัดทำรายงานสูงสุด เจ้าพนักงานบัญชีและการเงิน เจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน และผู้ช่วยเจ้าหน้าที่บัญชีและการเงิน มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด นักวิชาการเงินและบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียน

ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของผู้ที่มีอายุงานระหว่าง 4 - 7 ปี มีความต้องการสูงสุด รองลงมาคืออายุงานน้อยกว่า 4 ปี อายุงานระหว่าง 8 - 11 ปี และอายุงาน 12 ปีขึ้นไป มีรายละเอียด โดยทุกกลุ่มมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงานสูงสุด

ความต้องการพัฒนาความรู้ของผู้ตอบแบบสอบถามมีเหตุผลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และนอกจากความรู้ทางการบัญชีแล้ว ผู้ตอบแบบสอบถามยังมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านอื่น ๆ ได้แก่ การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี รองลงมาคือการควบคุมภายใน และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จากผลการศึกษาดังกล่าว พบว่าความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีในภาพรวมของบุคลากรส่วนการคลัง ความรู้ด้านการจัดทำรายงานเป็นความรู้ที่บุคลากรส่วนการคลังต้องการพัฒนาสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ของบุคลากรส่วนการคลังสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปางดังนี้

1. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการฝึกอบรม สัมมนาความรู้ในการจัดทำรายงานเพิ่มเติมให้แก่ผู้ปฏิบัติงานทางด้านบัญชีและการเงิน เพื่อเพิ่มความเข้าใจในวิธีการปฏิบัติงาน
2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการฝึกอบรมด้านการ โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีให้แก่บุคลากร เนื่องจากปัจจุบันได้มีการนำโปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบล แต่บุคลากรยังขาดความรู้และทักษะในการใช้ การจัดทำให้มีการฝึกอบรมจะทำให้บุคลากรทำงานได้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยให้ทรัพยากรที่มีอยู่เกิดประโยชน์สูงสุด
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดฝึกอบรมเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันความผิดพลาดในการทำงาน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้าต่อไป

ในการศึกษาค้นคว้าต่อไปผู้ศึกษาเห็นว่าควรทำการศึกษาในหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาล เพื่อนำผลการศึกษาไปเปรียบเทียบกับมีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันกับผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้